

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2011-4101-0001-8
Sagsbeh. Rune Sorvad Kock
Dir.tlf.
Mail rsk@domstolsstyrelsen.dk

26. januar 2011

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven
(Udvidet adgang til at anvende anonyme vidner)**

Justitsministeriet har i en e-mail af 22. december 2010 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidet adgang til at anvende anonyme vidner)

Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Rune Sorvad Kock

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidet adgang til at anvende anonyme vidner).

Ved brev af 4. januar 2011 har Justitsministeriet anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven.

Amnesty International finder, at man med den foreslåede udvidelse af anvendelsen af anonyme vidner risikerer at undergrave retten til at forsvare sig ved en åben og retfærdig rettergang i strid med intentionerne i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Forslag om udvidelse af brugen af anonyme vidner til at omfatte vidner, som kender eller kender til den tiltalte.

Den væsentligste ændring efter forslaget er, at der fremover skal være adgang til at afhøre flere vidner anonymt – ikke blot som i dag ved "tilfældighedsvidner", som er uden nogen forud bestående personlig eller anden forbindelse til den tiltalte. Fremover vil man også kunne anvende anonymitet ved vidner, som har en vis, ikke nærmere defineret forbindelse eller tilknytning til den tiltalte.

Efter Amnesty Internationals opfattelse er det betænkeligt at udvide adgangen til anonym vidneførsel. Brug af anonyme vidner bør altid anvendes med stor tilbageholdenhed, men særligt i forhold til vidner, som kender eller kender til den tiltalte, kan man frygte, at retten til en åben og retfærdig rettergang, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, herunder ikke mindst spørgsmålet om "equality of arms", undergraves.

Det anføres i bemærkningerne til udkastet, side 17, andet afsnit, at forslaget ikke ændrer ved "de gældende betingelser i retsplejelovens § 856, stk. 2, hvorefter rettens

imødekommelse af en anmodning om fuldstændig eller delvis vidneanonymitet kun kan ske, hvis det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, og hvorefter fuldstændig vidneanonymitet efter stk. 2, nr. 2, forudsætter, at afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet."

Det anføres videre i bemærkningerne, side 18, første afsnit, at "Der kan således tænkes tilfælde, hvor vidnet og tiltalte nok kender – eller kender til – hinanden, men hvor forbindelsen mellem de to parter er af en sådan mere overfladisk og perifer karakter, at der ikke er grundlag for at antage, at vidnets anonymitet kan have en negativ indvirkning på tiltaltes forsvar. Det vil sige, at der kan være en vis tilknytning mellem vidnet og tiltalte, uden at dette nødvendigvis i det enkelte tilfælde indebærer, at der er noget grundlag for at formode, at vidnet af den grund kan have en personlig interesse i at afgive en belastende forklaring i sagen mod tiltalte."

Efter Amnesty Internationals opfattelse er denne argumentation cirkulær. Den siger, at anonymitet skal tillades, selv om vidnet ikke er et "tilfældighedsvidne", når der ikke er grund til at antage, at vidnets forklaringer er utroværdige og farvede af usaglige hensyn eller ønsker om at påvirke sagens udfald i en for tiltalte negativ retning.

Rent bortset fra situationer, hvor det er helt åbenbart, at vidnet er i et modsætnings- eller fjendskabsforhold til den tiltalte, så synes den beskrevne vurdering i sager, som ikke er helt åbenbare og utvivlsomme, at forudsætte en indledende troværdighedsvurdering af vidnets forklaring – som ikke kan gennemføres uden en form for præliminær afhøring eller prøvelse, som tiltalte ikke kan overvære eller kommentere.

Det betyder, at når anonymiteten tillades, er der allerede taget (præjudiciel) stilling til vidnets troværdighed og dermed i en vis udstrækning forklaringens bevisværdi.

Man risikerer, at tiltaltes muligheder for at forsvare sig allerede derved svækkes, og yderligere at han ikke kan pege på mulige konkrete uoverensstemmelser (tid, sted osv.), som måtte knytte sig til vidnets rolle i, tilstedeværelse ved eller overværelse af de hændelser, som vidneforklaringen skal belyse.

Med tanke på de sager, som vedrører organiseret kriminalitet, bandestridigheder o.lign. knyttet til bestemte kvarterer og bydele, forekommer det betænkeligt at udvide anvendelsen af anonyme vidner til at omfatte vidner, som ikke er rene tilfældighedsvidner.

I sådanne sager, som har deres udspring i mere eller mindre løst organiserede subkulturer eller bander, med tilløbere, hangarounds mv., er det risikabelt at forlade sig på en antagelse om, hvorvidt vidnet kan have en usaglig interesse i at afgive en belastende forklaring. Her bør tiltaltes mulighed for at forsvare sig mod belastende forklaringer ved en åben og retfærdig rettergang ikke svækkes.

København, den 21. januar 2011